

KORKEAKOULUOPPIMISEN LAADUN SINIVALKOISET LINJAUKSET

Korkeakoulupedagogiikkaa yhteistyössä -hanke

6.12.2017

www.oamk.fi/kope

Suomi 100

SISÄLTÖ

- 1. Suomi korkeimman oppimisen johtavaksi kehittäjäksi*
- 2. Kriittisiä havaintoja*
- 3. Sinivalkoinen korkein oppiminen*
- 4. Oppimisen arvostus*
- 5. Oppimista sekä opintojen etenemistä tukeva opetus ja ohjaus*
- 6. Opetusosaamisen ajantasaisuus*
- 7. Yhteisöllinen toimintakulttuuri*

Suomi korkeimman oppimisen johtavaksi kehittäjäksi

Korkeakouluilla on ollut ratkaisevan tärkeä rooli suomalaisen yhteiskunnan kehittämisessä koko Suomen itsenäisyyden ajan. Korkeakoulujärjestelmän laajentuminen ja kehittyminen kansalliseksi vahvuudeksi selittää Suomen nousua teollisuuden, teknologian, IT-innovaatioiden ja koulutuksen vahvaksi osaajaksi.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana suomalaiset korkeakoulut ja niiden kansainvälinen toimintaympäristö ovat eläneet voimakkaan kehittymisen kautta. Korkeakoulut ovat saaneet hallinnollista ja taloudellista autonomiaa vahvistavan lainsäädännön. Korkeakoulujen tulosvastuuseen on kiinnitetty yhä enemmän huomiota. Digitalisaation myötä on koulutuksen kansainvälisessä toimintaympäristössä tapahtunut voimakasta globalisoitumista. Sen seurauksena yhä useamman ulkomaisen korkeakoulun opetus- ja tutkimus- ja palvelutarjonta on tullut vaihtoehdoksi suomalaisille opiskelijoille. Sekä yhteistyö että kilpailu ovat yhtäaikaaisesti voimistuneet, mikä merkitsee suomalaisille korkeakouluille niin haasteita kuin mahdollisuuksiakin.

Mahdollisuudet syntyvät oppimiskokemusten ja oppimisen laadun kautta. Korkeakouluopiskelijoiden hyvä oppiminen, yhteisöllinen toimintakulttuuri ja korkeakoulujen

hyvä yhteistyö oppimista edistävän opetuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä luovat pohjan menestykselle.

Suomen korkeakouluissa on tehty paljon töitä opetusajattelun, opetusmenetelmien ja opetuksen laadun kohentamiseksi. Työ on ollut menestyksellistä, ja osaltaan se myös näkyy korkeakoulujen määrällisessä tuloksessa, joka on ollut kasvusuuntainen.¹ Opetustehtävää arvostetaan yhä enemmän. Kaikki korkeakoulut arvioivat opetustaan omaan yhteisöön sovituin menetelmin. Opetustehtävän tueksi järjestetään pedagogista koulutusta ja opetuksen laatua edistäviä kehittämishankkeita on vuosittain käynnissä jokaisessa korkeakoulussa. Hallitusohjelmakaudella 2015-2020 hallitus kohdentaa runsaasti rahoitusta korkeakouluopetuksen ja oppimisen laatua kehittäviin hankkeisiin. Näissä hankkeissa korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia ja kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Näiden hankkeiden toivotaan vahvistavan Suomen korkeakoulujen pedagogista osaamista ja toimintakykyä.

Korkeakoulut kaikkialla maailmassa ovat avainasemassa hyvinvoinnin sekä kestävän kehityksen edistämässä ja maapallomme säilyttämisessä elinkelpoisena tuleville sukupolville. Asiantuntijoiden on oltava kykeneviä lisäämään ja jakamaan osaamista monimutkaisten globaalien ongelmien ratkaisemiseksi. Tarvitaan monitieteistä tutkimusta ja uudenlaista teknologiaa. Suomen korkeakoulujen tulee kyetä uudistamaan rooliaan

¹ Korkeakoululaitoksessa alkoi 1990-luvun puolivälin jälkeen voimistuva opetuksen kehittäminen ja opetuksen laatuun panostaminen, johon vaikutti merkittävästi ammattikorkeakoulujen syntyminen sekä myös korkeakoulujen arviointineuvoston perustaminen vuonna 1995. 2000-luku oli suomalaisen korkeakoulupedagogiikan kehittämisen nousukautta. Yliopistot perustivat opetuksen kehittämisen tukipalveluita ja näiden avulla toteuttivat yhä enenevässä määrin opettajien opetusosaamista parantavaa pedagogista koulutusta. Ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstön pedagogisesta koulutuksesta huolehtivat Ammatilliset opettajakorkeakoulut. Yliopistoissa toteutettiin vuodesta 2005 alkaen tutkinnonuudistus, jossa aiempi yhtenäinen maisteritutkinto jaettiin 3-vuotiseksi kandidaatintutkinnoksi ja 2-vuotiseksi maisteritutkinnoksi. Tässä yhteydessä muutettiin myös opintojen mitoitusjärjestelmä ects-perustaiseksi ja uudistettiin opetussuunnitelmat kaikilla koulutusaloilla oppimistavoitteiksi ja ydinainesrakenteisiksi. Uudistusta tuettiin mittavalla valtakunnallisella koulutuksella, jonka ytimessä olivat opetussuunnitelmien ydinaineksen ja mitoituksen uudistaminen siten, että opintojen suorittaminen määräajassa mahdollistuisi.

kansallisen osaamistason kohottajana ja vahvistamaan asemaansa kansainvälisessä innovaatioyhteistyössä. Tarvitaan sekä tutkijoiden että tutkimustulosten käytäntöön soveltajien osaamisperustan vahventamista.

Kriittisiä havaintoja

Viimeisen kymmenen vuoden aikana korkeakoulutettujen osuus nuorista aikuisista on pysynyt 40 prosentissa, mikä on OECD-maiden vertailussa enää keskitasoa. Korkeakoulujen vetovoiman heikentyminen ja opintojen verkkainen eteneminen heikentävät korkeakoulujen mahdollisuuksia menestyä. Yliopistoissa vain vajaa puolet ja ammattikorkeakouluissa hieman yli puolet opiskelijoista suorittaa perustutkinnon määräajassa tai kahden vuoden kuluttua siitä. Valmistumisprosentti on jokseenkin 70%, kun mukaan lasketaan kaikki tutkinnon suorittaneet riippumatta opiskeluajasta.

Useissa viime vuosina tehdyissä arvioinneissa ja tutkimuksissa on tehty havaintoja, jotka kannustavat korkeakouluopetuksen ja -oppimisen laadun parantamiseen. Nämä havainnot liittyvät opiskelijoiden ohjaukseen, opetuksen pedagogiseen laatuun ja siihen, kuinka opetus edistää opiskelijoiden opintojen etenemistä. Huomiota on kiinnitetty myös koulutuksen arvostukseen ja rooliin korkeakoulujen tehtävänä.

Kansainvälinen asiantuntijaryhmä arvioi, että suomalaisella korkeakoululla on mahdollisuus olla johtava koulutuksen innovoija. Näin siitä syystä, että suomalainen perusopetus antaa opiskelijoille hyvän osaamis pohjan, ammattikorkeakouluilla on vahva pedagoginen intressi ja korkeakouluilla on vahva tutkimuksellinen orientaatio digitalisaatioon.² Ongelmaksi nähdään se, että suomalainen korkeakoulu ei kiinnitä riittävästi huomiota oppimisen laadulliseen puoleen. Ryhmä peräänkuuluttaa korkeakouluja pohtimaan, mitä lisäarvoa korkeakoulutus tuottaa opiskelijoiden oppimiselle ja kehittymiselle, kuinka oppimisessa päästään huipputuloksiin ja kuinka siinä otetaan huomioon oppimisprosessien yksilöllisyys. Technopolis Group kritisoi arvioinnissaan sekä korkeakoulujen ohjausmekanismeja että laadunarviointeja siitä, että niissä ei juurikaan käsitellä opiskelijan oppimistuloksia eikä monia oppimiseen suoraan vaikuttavia tekijöitä.

² Melin & kmp.2015, 89. Towards a future proof system for higher education and research in Finland. Technopolis Group, 2015

Kritiikkiä kohdistetaan myös siihen, että pedagogista koulutusta ei ole laajasta tarjonnasta huolimatta saatu kiinnostamaan kaikkia opettajia.³

Opetuksen ja oppimisen laadun kehittäminen on vaativa tehtävä. Se edellyttää korkeakouluilta riittävää resursointia opiskelijoiden ohjaamiseen sekä panostamista opetusosaamiseen. Korkeakouluja on ohjattu profiloitumaan ja suuntaamaan resursseja aloille, joilla ne ovat vahvoja sekä tutkimuksessa että opetuksessa. Kriittinen kysymys kuuluu, ovatko korkeakoulut tällöin karsineet myös opetuksen ja oppimisen kehittämiseen liittyviä toimintoja.⁴ Valituilla painoaloilla keskeisintä on varmistaa oppimisen korkeaa osaamista tuottava laatu. Korkeakouluopiskelijoiden oppiminen rakentaa tulevaisuuden yhteiskuntaa ja vahvistaa tiede- ja innovaatioyhteisön toimintaedellytyksiä. Resurssien ja tukitoimintojen suuntaaminen oppimisen laadun kehittämiseen on pedagogisten investointien tekemistä. Se kuuluu korkeakoulujen autonomian piiriin.

Korkeakoulujen lisääntynyt autonomia ei näytä vaikuttaneen positiivisesti opiskelijoiden tai opetushenkilökunnan kokemuksiin laatuun panostamisessa. Yliopistolain uudistuksen seuranta-arvioinnin osana tehdyssä kyselyssä opiskelijat eivät keskimäärin nähneet opetuksen ja ohjauksen laadussa tapahtuneen muutoksia. Yliopistojen henkilöstölle suunnatussa kyselyssä puolet vastaajista näki, että opetuksen laadun parantamiseen ei ole lisätty voimavaroja vuoden 2010 jälkeen ja vain vajaa kolmasosa näki että voimavaroja olisi lisätty.⁵ Henkilöstökyselyyn vastanneet eivät ylintä johtoa lukuun ottamatta myöskään nähneet, että opetuksen ja tutkimuksen välistä yhteyttä olisi vahvistettu aikaisempaa enemmän.

Opintojen ohjauksen laatuun ja saatavuuteen sekä opettajien pedagogisiin taitoihin nähtiin liittyvän eniten kehitystarpeita – kolmasosa vastaajista arvioi nämä osa-alueet kohtalaisiksi tai heikoiksi. Opetuksen ja ohjauksen laadussa ei nähty tapahtuneen muutoksia vastaajien opiskelun aikana. Opintoja nopeuttavana tekijänä joka toinen opiskelija mainitsee oman asenteen tai motivaation opintoja kohtaan.

³ Melin & kmp.2015, 90

⁴ Tämän suuntaista koulutustehtävän arvostuksen puutteesta kertovaa virhearviota on nähty tehtävän myös kansainvälisesti. Melin & kmp.2015, 90

⁵ Yliopistolain vaikutusten arviointi 2016. Myönteisimmin voimavarojen lisäämistä koskevaan väittämään suhtautui ylin ja yksikön johto ja kriittisimmin professorit sekä muu opetus- ja tutkimushenkilöstö.

Toiseksi tärkeimpänä opintoja nopeuttavana tekijänä mainitaan omat opiskelutaidot ja vasta kolmanneksi tärkeimpänä mainitaan opetus oppilaitoksessa.⁶ Vuoden 2014 opiskelijatutkimuksessa 69% vastaajista oli tyytyväisiä opetuksen pedagogiseen laatuun.⁷ Vuoden 2017 tutkimuksessa tyytyväisten osuus oli noussut ollen 76%, mutta kuitenkin vain 29% opiskelijoista kokee, että opetus nopeuttaa opintojen etenemistä, 53% opiskelijoista pitää opetusta merkityksettömänä ja 12% kokee sen hidastavan opintojen etenemistä.⁸ Opiskelijabarometrissä vuodelta 2014 yli 60 % opiskelijoista arvioi opettajien osaavan opettaa, mutta oppimisesta saadun palautteen arvioi riittäväksi 41 prosenttia ammattikorkeakouluopiskelijoista ja 37 prosenttia yliopisto-opiskelijoista.⁹

Opinto-ohjaus on keskeinen osa opintojen etenemisen tukemista sekä opiskelijan opiskelukyvyn ja hyvinvoinnin turvaamista. Opiskelijoiden terveystutkimus vuodelta 2016 kertoo korkeakouluopiskelijoiden tyytyväisyyden opinto-ohjaukseen hieman parantuneen vuodesta 2012. Yliopisto-opiskelijoista 36% ja ammattikorkeakouluopiskelijoista 33% pitää saamaansa ohjausta hyvänä tai erittäin hyvänä.¹⁰ Vuonna 2012 vastaavat luvut olivat 28% ja 30%. Yli 60% korkeakouluopiskelijoista kokee, että ohjauksessa on kehitettävää. Vuosien 2014 ja 2017 opiskelijatutkimuksen havainnot opinto-ohjauksesta herättävät huolta. Vuonna 2014 16% opiskelijoista kokee opinto-ohjauksen nopeuttaneen opintojen etenemistä. Opiskelijoista 63 prosenttia kokee, että opinto-ohjauksella ei ole vaikutusta opintojen etenemiseen.¹¹ Vuonna 2017 tilanne on vielä hieman heikentynyt, ja 67% kokee että opinto-ohjaus ei ole vaikuttanut positiivisesti opintojen etenemiseen ja vain 15% kokee sen nopeuttaneen opintoja.¹²

Opiskelijoiden tekemä itsenäinen opiskelu on lisääntynyt vuodesta 2012 kuudella viikotunnilla ja on nyt 15 tuntia viikossa ohjattuun opiskeluun käytetyn ajan pysyessä ennallaan noin 19 tunnissa. Samalla aikavälillä uupumisriskissä olevien opiskelijoiden määrä on kasvanut kahdella prosenttiyksiköllä. Myös työmäärään hukkumisen ja opiskeluasioiden murehtimisen kokemukset ovat kasvussa.¹³ Yhdessä nämä tekijät antavat

⁶ Yliopistolain vaikutusten arviointi 2016

⁷ Opiskelijatutkimus 2014

⁸ Opiskelijatutkimus 2017

⁹ Opiskelijabarometri 2014

¹⁰ Kunttu &kmp.,2017,69. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2016

¹¹ Opiskelijatutkimus 2014

¹² Opiskelijatutkimus 2017

¹³ Kunttu &kmp.,2017,69-72 Kunttu &kmp.,2017,69. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2016

aiheen kysyä, antaako korkeakouluopetus riittävässä määrin tukea opiskelijoiden oppimisen ongelmakohtiin.

Pidemmän ajan vertailu kertoo suomalaisten opiskelijoiden kokeman psyykkisen pahoinvoinnin lisääntymisestä, joka näyttää paikantuvan vajeisiin opiskelijan toimeentulossa, sosiaalisissa suhteissa sekä opintojen etenemisessä. Nämä kolme hyvinvointivaajeen ulottuvuutta selittivät psyykkistä oireilua siten, että oireilun kannalta ongelmallisinta on opiskelutytytyväisyyden vaje yhdessä jonkin muun vajeen kanssa. Voimakkaimmassa kasvussa tällä hetkellä on mm. yksinäisyytenä ja keskustelutuen puutteena ilmenevä sosiaalinen vaje.¹⁴

Suomen korkeakouluissa tarvitaan panostusta laadukkaaseen oppimiseen sekä opetuksen laadun, opiskelijoiden ohjauksen ja yhteisöllisyyden kokemuksen parantamiseen. Korkeakoulut voivat nykyistä paremmin hyödyntää mahdollisuuksia tehokkaaseen opiskeluun ja panostaa oppimisen laatuun vaikuttaviin tukitoimiin.

Sinivalkoinen korkein oppiminen

Suomen tieteen taso nousee ja tieteen huipputuloksia saavutetaan kehittämällä oppimista. Johtoasema korkeakouluoppimisen laadun kehittämisessä on sata vuotta täyttävän Suomen menestystekijä työelämän muutoksen, digitalisaation, ympäristökysymysten, kestävän kehityksen ja koventuvan kansainvälisen kilpailun asettamissa haasteissa.

Korkeakoulujen tehtävänä on tuottaa uutta tietoa, luoda uutta teknologiaa sekä alati kehittyneempiä arjen sovelluksia ihmiskunnan kasvavien haasteiden ratkaisemiseksi ja ihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Tehtävässä onnistuminen edellyttää ennen kaikkea sitä, että korkeakoulut tunnistavat korkeakouluoppimisen erityisen laadullisen vaatimuksen ja resursoivat oppimisen kehittämiseen. Korkeakouluoppiminen on kriittistä, olemassa olevaa tietoa arvioivaa sekä uutta tietoa ja innovaatioita luovaa korkeinta oppimista. Tällainen oppiminen tuottaa opiskelijalle syvällistä ymmärrystä sekä korkeinta

¹⁴ Saari & Villa, 2017, 122-123. Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2016

akateemista ja ammatillista asiantuntijuutta. Korkein oppiminen luo pohjan tiede- ja innovaatioyhteisön jatkuvalla edistymiselle, itseohjautuvalla tieteelle ja tasapainoiselle yhteiskunnalliselle kehitykselle.

Jokainen opiskelija opiskelee omien valintojensa ja erityispiirteidensä mukaisesti. Kaikki eivät tähtää tutkijoiksi tai alansa huippuasiantuntijoiksi. Kaikissa tapauksissa korkeakoulun tehtävä on varmistaa, että opiskelijalle tarjolla oleva opetus ja ohjaus parhaalla mahdollisella tavalla tuottaa lisäarvoa opiskelijan oppimiselle ja edistää opiskelijan opintoja.

Opetuksen ja ohjauksen laadun kriteerinä on se, mitä tutkinto-ohjelmien sisällöstä opitaan ja työelämässä osataan. Opiskelijalle rakentuva käsitys siitä, mitä tarkoitusta opittu palvelee, mihin suurempaa kokonaisuuteen se kiinnittyy ja millä tasolla oma osaaminen on suhteessa tavoitetasoon, suuntaa oppimisprosessia onnistuneeseen lopputulokseen. Erityistä osaamista tarvitaan siten opiskelijan motivoinnissa, opetuksen toteutuksessa, oppimisen ohjauksessa ja oppimisen tulosten arvioinnissa.

Mitä paremmin opetus edistää opiskelijan oppimista, sitä nopeammin tarvittavat asiat opitaan, suoritukset kertyvät tasaisesti ja opinnot etenevät suunnitellusti. Mitä paremmin tutkinto-ohjelma on suunniteltu laadukkaiden oppimistulosten näkökulmasta, sitä mutkattomampaa eteneminen on. Mitä paremmin tutkintojen ja opintokokonaisuuksien rakenteissa ja opintojaksojen toteutustavoissa otetaan huomioon opiskelijan ajankäyttöön, elämäntilanteeseen, hyvinvointiin ja toimeentuloon liittyvät reunaehdot, sitä yllätyksettömämpää opintojen sujuminen on.

Tarvitsemme hyvää oppimisen arvostusta, oppimista tukevia opetuskäytäntöjä ja innovatiiviselle toiminnalle rakentuvia opiskelutapoja. Jokaisessa korkeakoulussa suunnataan vaikuttavia tukitoimia ja kehittämistä seuraaville alueille:

- Oppimisen arvostus
- Oppimista ja opintojen etenemistä tukeva opetus ja ohjaus
- Opetusosaamisen ajantasaisuus
- Yhteisöllinen toimintakulttuuri

Nämä sinivalkoiset generatiiviset teemat kulkevat suomalaista osaamisperustaa edistävinä kehittämistehtävinä yli hallitusohjelmakausien. Niiden onnistunut toteutus mahdollistaa tutkimuksen, tieteen ja työelämän kehityksen ja luo jatkoa korkeakoululaitoksemme menestystarinaa seuraavalle sadalle vuodelle.

Oppimisen arvostus

Oppimisen hyvä arvostus on laadukkaan koulutuksen ja opetuksen lähtökohta.

Kun korkeakoulu arvostaa oppimista, se varmistaa, että oppimisympäristöt ja oppimisen tueksi järjestetty opetus edistävät oppimista, opiskelijoiden oppimisprosessi etenee suunnitellulla tavalla, opiskelupolut ovat esteettömiä, opiskelijat opiskelukykyisiä ja opiskelijoiden saavuttamat oppimistulokset ovat tavoitteeksi asetetun osaamisen mukaisia. Oppimistulokset ovat seurausta opiskelijan työskentelystä ja opiskelijan opiskelukyvyyn kokonaisvaltainen tukeminen on hyvän oppimisen oleellinen edellytys.

Oppimisen arvostuksesta seuraa sekä opiskelijan että opettajan vastuullisen toimijuuden arvostaminen ja korostaminen. Suomen korkeakoulujen lainsäädäntö määrittelee korkeakoulujen henkilöstön ja opiskelijat tasavertaisella tavalla osaksi korkeakouluyhteisöä. Opiskelijan merkitys korostuu korkeakoulun tiedeyhteisöluonteen vuoksi erityisesti. Korkeakoulun tiede- ja innovaatioyhteisön tulevaisuus on opiskelijoissa ja oppimisen laadussa. Opiskelijat ja heistä kasvavat osaajat ovat tiede- ja innovaatio toiminnan jatkuvuuden korvaamattomat resurssit.

Opiskelijan asemaan liittyy sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Tärkeää on, että suomalainen korkeakouluopiskelija omaksuu vastuullisen ja osaamishakuisen opiskelutavan ja vahvistaa laadukkaan oppimisen kulttuuria korkeakouluyhteisössään.

Hyvä opetus auttaa opiskelijaa oppimaan ja hyvä opetuksen arvostus turvaa opetustyön tuloksellisuuden. Opetustyön arvostuksesta kertoo, kun opettajat kokevat hyvin tehdyn

opetustyön kannattavaksi ja voivat edistyä työurallaan sen ansiosta. Arvostuksesta kertoo myös se, että opetuksen ja ohjauksen henkilöresurssit suhteessa opiskelijoihin ovat riittävät korkealaatuisen oppimisen edellytysten turvaamiseksi.

Oppiminen on luonteeltaan rakentuvaa. Uusi asia opitaan aina aiemmin opitun pohjalta. Hyvin opittu tieto helpottaa ja nopeuttaa uuden tiedon omaksumista. Opintojen alussa ensimmäisen vuoden aikana saavutettu perusosaaminen on oppimisen ja opintojen etenemisen kannalta ratkaisevan tärkeä tekijä. Korkeimman oppimisen vaatimus sisältää, että opintojen alusta lähtien opiskelijaa ohjataan kriittiseen ajatteluun ja ongelmanratkaisutaitojen kehittämiseen.

Hyvässä opetussuunnitelmassa osaaminen on kuvattu selkeästi, ja osaamisvaatimukset ovat tutkimukseen ja viimeisimpään tietoon pohjautuvia sekä globaalit haasteet ja työelämän tarpeet huomioon ottavia. Opiskelijan aiemmin korkeakoulutuksessa tai sen ulkopuolella hankkimaa osaamista arvostetaan ja menettelyt osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen ovat selkeät, yksinkertaiset ja yhdenvertaiset. Korkeakouluilla on sujuvat käytännöt muodollisen koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen opinnollistamiseksi.

Kun koulutus järjestetään osaamisperusteisesti opiskelijan lähtötasoon suhteuttaen, opiskelija saa tukea todellisiin oppimisen tarpeisiinsa. Opiskelijalla jo olemassa oleva osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan osaksi tutkinto-ohjelman suoritusta, ja opiskelija täydentää osaamistaan osaamistavoitteiden mukaisesti.

Kehittämistehtävät korkeakoululle

- Osaamisperusteinen opetussuunnittelu ja opiskeluprosessi
- Oppimisen ja osaamisen laadun jatkuva arviointi
- Opiskelijoiden opiskelukulttuuri, opiskelukyky ja hyvinvointi
- Hyvän oppimisen arvostus, tuki ja palkitseminen
- Hyvän opetuksen arvostus, tuki ja palkitseminen
- Esteettömät opintopolut
- Riittävän opetus- ja ohjausresurssin turvaaminen

Oppimista sekä opintojen etenemistä tukeva opetus ja ohjaus

Hyvä opetus ja ohjaus tuottavat lisäarvoa opiskelijoiden oppimiseen ja opintojen etenemiseen. Hyvä ohjaus vastaa opiskelijan todellisiin tarpeisiin ja sen kriteereitä ovat kokonaisvaltaisuus, saatavuus ja riittävyys.

Hyvä opetus ja ohjaus auttavat opiskelijaa ymmärtämään opiskeltavaa ainesta, helpottavat opintojen etenemistä ja varmistavat koulutukselle asetettujen aikataulu- ja osaa- mistavoitteiden toteutumisen. Hyvä opetus ja ohjaus edesauttavat psyykkisiä ja sosiaa- lisia voimavaroja vahvistavan innostavan opiskeluilmapiirin syntyä.

Korkeakouluoppimisen erityisluonteesta johtuen opetuksella ja ohjauksella on korkein laatuvaatimus. Korkeakouluopetuksen tehtävä on auttaa opiskelijaa saavuttamaan taso, jolla hän ymmärtää tieteellisen tiedon tunnuspiirteet ja tieteellisen menetelmän toimin- nan. Tällöin opiskelija kykenee kriittisesti arvioimaan olemassa olevaa tietoa, erottaa perustellun tiedon disinformaatiosta ja kykenee tutkintonsa osaamistason mukaisesti tuottamaan uutta tietoa sekä edistämään innovatiivista toimintaa työelämässä.

Hyvä korkeakouluopetus on sisällöltään selkeää ja menetelmiltään erityisen tehokkaasti opiskelijan työskentelyä ja oppimista edistävää. Hyvä opetus mahdollistaa sen, että opiskelijat verraten lyhyen perustutkinto-opiskelun aikana saavuttavat uuden tiedon tuottamisen ja tieteellisen ajattelun sekä innovatiivisen toiminnan perusvalmiudet.

Opetuksen ja ohjauksen kehittäminen on jokaisen korkeakouluopettajan työtä. Kehittä- mistä tehdään päivittäisissä työtehtävissä ja uusia pedagogisia toteutuksia ja opetus- suunnitelmia tehtäessä. Korkeakouluissa tarjotaan opetushenkilökunnalle tarvittavat re- surssit, pedagogista koulutusta sekä muuta tarvittavaa tukea laadukasta oppimista edis- tävän opiskelijakeskeisen pedagogiikan käyttöönottoon ja sen kehittämiseen. Opiskeli- jat osallistuvat opetuksen kehittämiseen sen kaikissa vaiheissa. Korkeakoulun menette- lytavat ja laatujärjestelmä tukevat osallistavaa suunnittelu- ja kehittämistyötä.

Kehittämistehtävät korkeakoululle

- Opetuksen ja ohjauksen lisäarvo oppimisen laadulle
- Opetuksen ja ohjauksen lisäarvo opintojen etenemiselle
- Korkeakoulutasoista oppimista edistävät opetusmenetelmät
- Opinto-ohjauksen tuki opintojen etenemiselle ja opiskelijoiden opiskelu- ja oppimiskyvyn edistämiseksi
- Korkeakoulun tukitoimet opetuksen ja ohjauksen laadun jatkuvalla kehittämiselle

Opetusosaamisen ajantasaisuus

Oppimista arvostava korkeakoulu varmistaa, että korkeakouluopettajalla on riittävä ja ajantasainen pedagoginen osaaminen ja sisällöllinen ammattipätevyys opettajan tehtävässä toimimiseen. Korkeakouluopettajan osaamisvaatimukset sisältävät tieteelliseen ja pedagogiseen kyvykkyyteen sekä ammatilliseen toimintaan työelämässä liittyviä osaamisalueita.

Korkeakoulu määrittelee opettajalta vaadittavan opetusosaamisen tason ja järjestää sen saavuttamiseen tarvittavaa koulutusta, valmennusta, arviointia ja jatkuvaa kehittämistä. Korkeakoulun tehtävä on myös varmistaa, että opetusta antava henkilöstö on motivoitunut opetusosaamisensa kehittämiseen ja saavuttaa opetustyössä vaaditut pätevyudet. Suomessa perusasteen ja toisen asteen opettajilta edellytetään opettajan pedagogisten opintojen suorittaminen. Korkeakoulujen oppimistavoitteet ovat perusasteen ja toisen asteen koulutusta vaativampia. Tästä syystä korkeakouluopettajilta vaadittava pedagogisen osaamisen taso on vähintäänkin vastaava kuin korkeakoulutusta edeltävillä koulutusasteilla.

Korkeakouluopettajien pedagoginen osaaminen on korkeakoulun opetustehtävän erityisluonteen huomioon ottavaa ja ajantasaista. Digitaalisen kehityksen mukanaan tuomat monimuotoiset ohjauksen, vuorovaikutuksen, havainnollistamisen, verkostomaisen työskentelyn ja opiskelijoiden kohtaamisen mahdollisuudet hyödynnetään suomalaisessa korkeakouluopetuksessa ja opiskelussa täysimääräisesti. Korkeakouluopettajalla on valmius ja motivaatio suunnitella, ottaa käyttöön ja hyödyntää kansallisia ja kansainvälisiä oppimisalustoja sekä ohjauksessaan käyttää työkaluja, joita opiskelijan oppimisen tuki edellyttää modernissa teknologisessä toimintaympäristössä. Opetushenkilöstön ajantasainen pedagoginen osaaminen mahdollistaa kulloisenkin opiskelijaikäluokan oppimisen tapoihin, tarpeisiin ja edellytyksiin vastaamisen.

Kehittämistehtävät korkeakoululle

- Opetushenkilöstön opetusosaamisen riittävä ja ajanmukainen taso
- Opetusosaamisen arvioinnin menettelyt
- Opetusosaamisen päivittäminen ja jatkuva kehittäminen

Yhteisöllinen toimintakulttuuri

Korkeakoulut toimivat osana kansainvälistä tiede- ja innovaatioyhteisöä. Korkeakoulujen tieteelliseen toimintaan sisäänrakennettu yhteisöllinen laadunvarmistus turvaa niiden tuottaman tiedollisen ja kulttuurisen sivistyspääoman laadun sekä uskottavuuden. Yhteisöllisyyden toimintamalli on jokaisen korkeakoulun menestyksen perusta myös opetuksessa ja oppimisessa.

Korkeinta oppimista edistävä toiminta on tuloksellista ja kestävää, kun korkeakoulun johto, henkilöstö ja opiskelijat positiivisessa, innostavassa ja rakentavalla tavalla kriittisessä vuorovaikutuksessa edistävät yhteisönsä menestystä ja kilpailukykyä. Korkeakoulu yhteisön jäsenten osallisuuden, vaikutusmahdollisuuksien, arvostuksen ja merkityksellisyyden kokemukset turvaavat suomalaisen korkeakoululaitoksen osaamis- ja tutkimuskehityksen. Ratkaisuja globaaleihin ongelmiin tuotetaan aktiivisella yhteisellä

toiminnalla, jossa henkilökunnan monialainen teoreettinen ja soveltava osaaminen yhdistyy opiskelijoiden uutta luovaan oppimiseen. Korkeakoulun sisäinen verkostoitunut toimintatapa rakentaa viisaan ja rohkean korkeakoulun, jolla on vahva rooli ulkoisissa verkostoissa ja yhteistyön kumppanuuksissa.

Korkeakoulut valmistavat osaajia tieteen ja ammatillisen maailman vaativimpiin asiantuntijatehtäviin. Työelämän kehittämisessä onnistuminen sisältää jatkuvaa tiivistä yhteistyötä työelämän organisaatioiden, työelämätoimijoiden ja koulutusta järjestävien tahojen kanssa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Opetuksen ja koulutuksen kokonaisvaltaista ja avointa kehittämistä tehdään yhteistyössä työelämän, korkeakoulujen sekä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kanssa opintopolkujen sekä oppimisympäristöjen suunnittelussa ja toteutuksessa, oppimateriaalityössä, digitaalisissa innovaatioissa, jaetussa opintotarjonnassa ja kaikilla koulutusjärjestelmän tuloksellista toimintaa ja laatua edistävillä alueilla.

Kehittämistehtävät korkeakoululle

- Korkeakoulun johdon, henkilöstön ja opiskelijoiden yhteistyö ja yhteistyötä edistävä positiivinen ilmapiiri oppimisen laadun kehittämisessä
- Laaja-alainen oppilaitosyhteistyö oppimisen laadun kehittämisessä
- Työelämäyhteistyö oppimisen laadun kehittämisessä
- Kansainvälinen yhteistyö oppimisen laadun kehittämisessä